

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Албена Дечева-Чакърлова

ИОНХ-БАН

относно конкурс за заемане на академичната длъжност „професор“ по
професионално направление 4.2. Химически науки (Аналитична химия)
за нуждите на Факултета по химия и фармация на СУ „Св. Климент Охридски“
обявен в ДВ, бр. 5 от 17.01.2025 г.

Единственият кандидат по обявения конкурс е доц. д-р *Иванка Григорова Дакова* от Факултета по химия и фармация на СУ „Св. Климент Охридски, Катедра Аналитична химия.

Доц. д-р *Иванка Григорова Дакова* е представила всички необходими документи в съответствие с изискванията на Правилника за прилагане на Закона за развитието на академичния състав в Република България. Комплектът документи е внимателно подготвен и от него се добива ясна представа за резултатите от нейната научно-изследователска и преподавателска дейност.

Иванка Григорова Дакова завършва образованието си в Химическия факултет на СУ „Св. Климент Охридски“ (понастоящем Факултет по химия и фармация) през 1984 г. като Магистър по химия, а през 1994 г. успешно защитава докторската си дисертация в същото учебно заведение по научна специалност „Химия на високомолекулните съединения“ на тема: “Синтез и свойства на съполимери на метилметакрилата и метакриловата киселина и използването им за получаване на контролирано-отделящи лекарствени форми”. От 1999 г. работи в катедра „Аналитична химия“ на Факултета по химия и фармация, СУ „Св. Климент Охридски“ където последователно заема длъжностите специалист (1999 г.-2001 г.), асистент (2001 г.-2002 г.), старши асистент (2002 г.-2006 г.) и главен асистент (2006 г.-2012 г.), а през 2012 г. е избрана за доцент.

Кандидатката доц. д-р *Иванка Дакова* е представила списък на общо **57** научни труда (включително две глави от книга), две авторски свидетелства и две приложни разработки. Получените и публикувани научни резултати на доц. д-р *Иванка Дакова* са намерили добро отражение в научната литература. Общият брой цитирания без самоцитатите на всички съавтори са **586** (SCOPUS към 01.03.2025 г.). **H-индексът** на доц. д-р *Иванка Дакова* е **13** (SCOPUS, към 01.03. 2025 г.).

За участието си в настоящия конкурс доц. д-р **Иванка Дакова** е представила хабилитационен труд на тема „**Йон-отпечатани полимери за специационен анализ на живак, хром и желязо**”, базиран върху пет от научните ѝ публикации. За участие в конкурса за „професор“ кандидатката е представила общо **22** научни публикации, които не са използвани при защитата на дисертацията за ОНС „доктор“ (“Кандидат на науките”, 1994 г.) и в конкурса за „доцент“ във ФХФ на СУ (2012 г.), включващи:

- **17** публикации в научни списания с кватил (от които: 7-Q1, 2-Q2, 5-Q3, 3-Q4);
- **1** публикация в списание с SJR;
- **2** глави от книги;
- **2** публикации в нереферирани в Scopus и WOS списания и в сборници с редактор и издателство.

В 11 от публикациите кандидатката е автор за кореспонденция, а в осем е първи автор.

По статиите, с които участва в конкурса са забелязани **131** цитата (SCOPUS, към 01.03.2025 г).

Научните резултати са представени на пет национални и 16 международни форума.

След хабилитирането си кандидатката е била ръководител на 12 дипломанта, които успешно са защитили дипломните си работи и съръководител на трима докторанти, които успешно са защитили дисертационните си трудове.

Сред списанията, където кандидатката е публикувала трудовете си по темата на конкурса, са престижните *Molecules* (Q1, SCOPUS), *Journal of Analytical Atomic Spectrometry* (Q1, SCOPUS), *Gels* (Q1, SCOPUS), *Microchemical Journal* (Q1 или Q2, SCOPUS) и др.

Научните публикации, с които доц. д-р **Иванка Дакова** участва в настоящия конкурс са в областта на аналитичната химия (методи за разделяне и концентриране) и полимерите и имат обща тематика: „*Дизайн на нови материали, тяхното охарактеризиране и приложение като сорбенти за твърдофазна екстракция с цел определяне на елементи (включително и химични форми на елементите) и органични замърсители в проби от околната среда, храни и напитки*“. Представените в тези изследвания сорбенти са получени чрез използване на разнообразни подходи и методи за синтез, но във всички случаи предложените синтезни схеми са проектирани по такъв начин, че в крайния продукт да бъде индуцирана висока селективност към конкретен аналит. На базата на експерименталните резултати са установени закономерности за връзката между синтезните условия, физикохимичните характеристики на материалите и функционалните им свойства - екстракционна ефективност, селективност и чувствителност по отношение на определени аналити. С помощта на различни теоретични модели (адсорбционни и кинетични), приложени към експерименталните

данни при условия на равновесие, са направени заключения относно механизма на сорбция. Синтезираните нови материали са използвани при разработване на аналитични процедури за определяне на съдържанието им в различни обекти, характеризиращи се с бързина и простота на приложението и възможност да бъдат внедрени в рутинната лабораторна практика.

Основните научни приноси могат да се обединят тематично в следните направления:

I. Дизайн на йон-отпечатани полимери за селективна твърдофазна екстракция (SPE) на следи от токсични елементи [публикации 6-13, 15-17, 20-22].

II. Дизайн на полимерни материали и функционализирани полимерни материали за селективна твърдофазна екстракция на следи от елементи [публикации 2-5, 14, 18].

III. Дизайн на органично-неорганични хибридни материали за селективна твърдофазна екстракция на токсични елементи и органични замърсители [публикации 1, 19].

Приносите на кандидатката могат да се категоризират като **Новости в науката** и **Обогатяване на съществуващи знания**.

Изпълнение на минималните изисквания съгласно Препоръчителните критерии на ФХФ – СУ „Св. Климент Охридски” от доц. д-р *Иванка Дакова*:

По показатели група **A(1): 50** точки (необходими 50 точки);

По показатели група **B(4): 105** точки (необходими 100 точки);

По показатели група **Г(7,8): 261** точки (необходими 220 точки);

По показатели група **Д(11): 262** точки (необходими 120 точки);

По показатели група **Е(13,14,15,16,18): 255** точки (необходими 150 точки);

По показатели група **Ж(21,22,23,24,25): 312** точки (необходими 120 точки).

Видно е, че количествените показатели на представените материали надвишават значително минималните национални изисквания за заемане на академичната длъжност **„професор”**.

Личният принос на **доц. д-р *Иванка Дакова*** може да бъде оценен високо като се има предвид, че кандидатката има поне равностойно участие в представените трудове, както и че научната ѝ продукция е преминала през прецизното рецензиране в авторитетни списания. Следователно нямам никакви критични забележки към научното и професионално ниво на **доц. д-р *Иванка Дакова***. Още повече, аз познавам **доц. д-р *Иванка Дакова*** отдавна и личните ми впечатления са, че тя е компетентен учен, която заема достойно място сред колегите си аналитици.

Оценката на количествените показатели с най-висока относителна тежест на **доц. д-р Иванка Дакова**: общ брой трудове, публикации в списания с импакт фактор, цитируемост и международно признание, допълнителни показатели за научна, проектна и образователна активност, показва пълно покриване и дори значително надхвърляне на изискуемата наукометрия и изцяло изпълнени условия за заемане на академичната длъжност **„Професор”** по обявения конкурс.

Заключение: Въз основа на цялостната научно-изследователска и преподавателска дейност, и изпълнените и надхвърлени количествени показатели от Препоръчителните критерии на ФХФ – СУ „Св. Климент Охридски” считам, че единственият кандидат по обявения конкурс **доц. д-р Иванка Григорова Дакова** отговаря напълно на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България за заемане на академичната длъжност **„професор“**. Това ми дава основание да предложа **доц. д-р Иванка Григорова Дакова** да бъде избрана за **„професор“** по професионално направление **4.2. Химически науки (Аналитична химия)**.

София, 16 май 2025 г.

Член на научното жури:

/Проф. д-р Албена Дечева-Чакърва/